

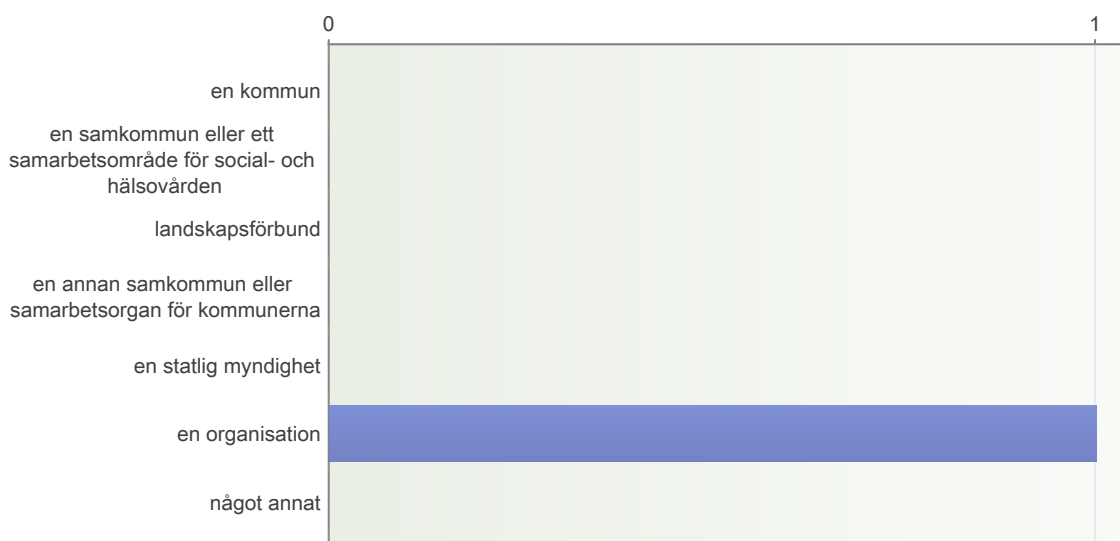
1. BAKGRUNDSINFORMATION

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum som begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	Fredrik Guseff	fredrik.guseff@sfp.fi	9.11.2016	partistyrelsen

2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Vastaajien määrä: 1

- Nej, det kan man inte. Det finns inga element som presenterats som pekar på hur tjänsterna blir mer jämlika. Även om medborgarna får tillgång på ett teoretiskt plan till jämlika tjänster inom ett landskap så kan tillgången variera mellan landskapen, exempelvis mellan landskap som har universitetscentralsjukhus eller fulljournalsjukhus och de sex landskap som planeras sakna tillgång till detta.
- Även om man formellt skulle ha jämbördig tillgång till service inom landskapet så blir tillgången till tjänsterna mera ojämlig om vi som en följd av reformen får en centralisering av hälso- och sjukvårdstjänsterna. Det finns en överhängande risk att perifera områden samt skärgården får en klart mera ojämlig tillgång till service vilket innebär att hälso- och välfärdsskillnaderna inte minskar genom att de som i dag har det sämst skulle närma sig de som har den bästa välfärden. Den här reformen kan antas slå hårt ut mot tillgången av service för den svenska befolkningen – så på ett teoretiskt plan kan skillnaderna minska eftersom statistiken visar att den svenskspråkiga befolkningen har en bättre hälsa samt lever längre än majoritetsbefolkningen.
- Förslaget kommer också att minska på jämlikheten språkgrupper emellan. I flera landskap kommer den

svenskspråkiga befolkningen att utgöra en mycket liten minoritet. T.ex. i Kymmenedalen är andelen svenskspråkiga ytterst liten. Det finns en uppenbar risk att den svenskspråkiga befolkningens representationen i de beslutande organen kan komma att saknas helt. Man borde i detta skede organisera förvaltningen så att strukturerna tryggar den finsk- och svenskspråkiga befolkningens faktiska möjligheter att få service på sitt eget språk på lika grunder. I det servicelöfte som landskapen ger bör man specificera hur de språkliga rättigheterna kommer att garanteras. Dessutom kräver vissa situationer särlosningar för att det kan uppnås verklig jämlikhet. De svenskspråkiga specialtjänsterna för utvecklingshämjade behöver garanteras så att den service samkommunen Kårkulla idag upprätthåller kan garanteras på liknande villkor.

- Språkkonsekvensbedömningen som hittills har gjorts är inte tillräcklig för att faktiskt överväga de konsekvenser reformen har. Genomgående ändringar i administrationen och organiseringen av tjänster har långtgående konsekvenser. Före propositionen kommer till riksdagen bör en ordentlig språkkonsekvensbedömning således genomföras.

- I enlighet med nuvarande hälsovårdslag kan kommunen komma överens med studenternas hälsovårdsstiftelse när det gäller universitetsstuderandenas hälsovårdstjänster. Den här möjligheten försvinner, och en acceptabel lösning som inte försämrar tillgången till tjänster måste finnas.

4. 2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Vastaajien määrä: 1

- Nej, förutsättningar för att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder finns inte. Beräkningarna som har använts som grund för kostnadsökningen har varit väldigt allmänna och optimistiska. I undersökningarna framförs det var besparingarna kommer att fås ifrån men istället för klumpsummor borde man ha mera detaljerade beräkningar och inte uppskattningar. Trots den begränsade tiden borde man ordentligt utreda vilka sparförväntningar är realistiska och vilka åtgärder eventuellt kommer att leda till en mera utmanande situation.
- Den statliga styrningen bör vara i rätt förhållande till finansieringen. Reformen bör inte leda till en situation där budgetmedlen tar slut och landskapen inte kan uppfylla sina skyldigheter. De utlovade tjänsterna och nivån på dem bör vara proportionerade rätt i förhållande till resurserna. Sparkravet har fastställts många år framåt. Situationen år 2029 bör inte vara den att landskapen får skulden för att inte ha sparat tillräckligt om strukturerna och omorganiseringen från början har varit orealistisk.
- Så länge modellen och finansieringen för den planerade valfriheten fortfarande är oklar, är det mycket svårt att prognosticera kostnaderna.
- Risken är uppenbar att den nu föreslagna modellen där det preventiva arbetet separeras till kommunerna tvärtom kan höja kostnaderna. Kommunerna förlorar resurser att upprätthålla verksamheten. Det här slår särskilt hårt ut mot Österbottens landskap som genom befolkningens goda hälsa och en god kommunalekonomi har kunnat upprätthålla en hög nivå på välfärdsservicen. Nu blir Österbotten tillsammans med Nyland de stora betalarna för reformen och invånarna blir de stora förlorarna. En följd är då att det preventiva arbetet stryker på foten i kommunerna då det dessutom inte finns ekonomiska incitament att agera annorlunda, eftersom social- och hälsovårdskostnaderna ersätts av staten medan det förebyggande arbetet ska betalas av kommunerna.

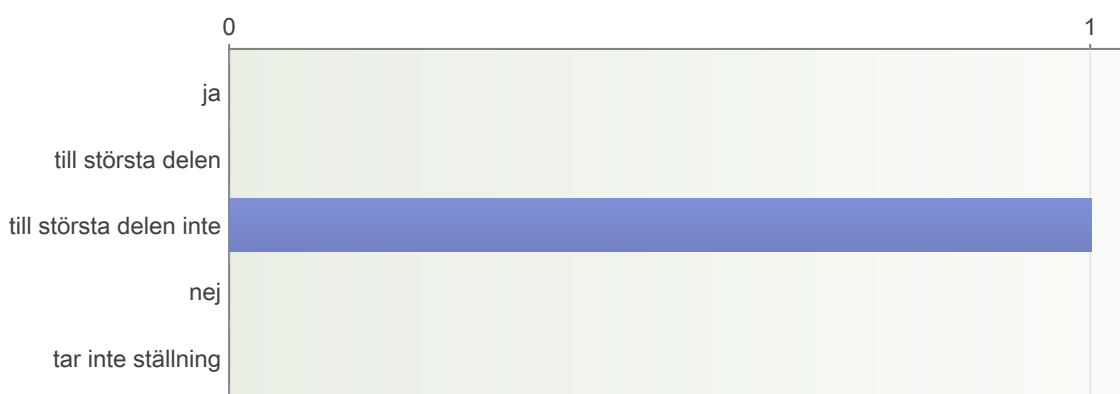
5. 3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

- Nej, demokratin förverkligas inte i reformen. Då reformen innebär att beslutsmakten överförs från kommunerna till landskapen innebär det att demokratin flyttar bort från det lokala planet. Detta leder till att det lokala inflytandet blir lidande och regional representativitet inte kan garanteras. Många kommuner kan komma att sakna representanter till och med i landskapsfullmäktige. I landskapsstyrelserna är det sannolikt att det är politiker från de större kommunerna och städerna som dominerar. Detta innebär en konkret försämring av demokratin. Detta slår särskilt hårt ut mot kommuner med svenskspråkig majoritet eftersom dessa ofta är mindre kommuner. Det här är ett dråpslag för den svenskspråkiga befolkningens inflytande över sin service.
- Den svenskspråkiga befolkningens möjlighet att påverka är således väldigt begränsad. Påverkansorganet för minoritetens språk har ingen de facto möjlighet att påverka landskapets beslut.
- I landskapets styrelse bör det finnas minst en person som företräder det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Personen i fråga bör vara ordförande eller ledamot i påverkansorganet för minoritetens språk. Ifall detta inte är möjligt att genomföra bör representanten för påverkansorganet ha närvaro- och yttranderätt på landskapsstyrelsens möten. I detaljmotiveringarna bör det stå att påverkansorganets utredningar, bedömningar och definitioner av servicebehovet ska beaktas i landskapets beslutsfattande. Det bör finnas faktiska möjligheter att påverka nivån på de tjänster som erbjuds på personens modersmål.
- Den starka statliga styrningen begränsar dessutom landskapets egna beslutanderätt, vilket ur en demokratisk synvinkel bör ses som ett stort problem.

6. 4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

Vastaajien määrä: 1

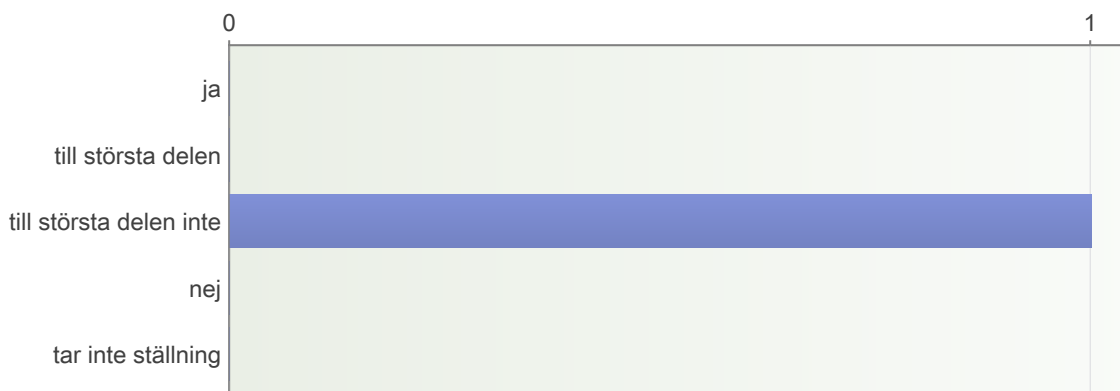
Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det är omöjligt att bedöma ändamålsenligheten av landskapslagen när reformen inte behandlas som en helhet. Det kan ifrågasättas hur t.ex. grundlagsenligheten kan bedömas när valfrihetsmodellen inte ännu är klar. - Målsättningen med reformer av förvaltningen borde vara att förenkla förvaltningen och inte att skapa en ny förvaltningsnivå. Den traditionella indelningen i statlig förvaltning och kommunalförvaltning har varit relativt tydlig där medborgarnas inflytande varit starkt via den kommunala förvaltningen. Nu skapas en ny nivå av regionalförvaltning där gränsen mellan statlig och kommunalförvaltning blir otydlig då staten styr finansieringen och den vägen även starkt begränsar verksamheten. - En vårdreform i landet är nödvändig men man skulle ha

kunnat åstadkomma det med att effektivera sjukvårdsdistrikten utveckla verksamheten, och gjort en kommunreform. Det kan inte anses vara ändamålsenligt att landskapen inte kan påverka stora delar av organiseringen av förvaltningen, beslutsfattandet och ekonomin. Det finns inga förutsättningar för staten att ta i beaktande de lokala omständigheterna och önskemålen. - Samarbete kommuner och landskap emellan bör göras möjligt i större omfattning än vad som föreslås. I utkastet begränsar man onödigt mycket möjligheterna till samarbete när man tar i beaktande att uppgifterna även i framtiden kommer att överlappa varandra. Kommunerna bör också i framtiden ges rätt att producera social- och hälsovårdstjänster genom kommunägda bolag. - Det föreslås att produktionen och organiseringen av tjänsterna ska skiljas åt, vilket kommer att ställa stora krav på hur hela landskapskoncernen ska ledas. Landskapet kan komma till att stå inför det faktum att man - i synnerhet - på mindre orter är med och godkänner konkurrerande aktörer för landskapets egna bolag. - Med reformen skapar man landskap som i framtiden ska bära en stor del av de offentliga uppgifterna i samhället. I detta skede ger man inte landskapen ansvar för sin egen finansiering utan alla pengar kommer via staten. Om landskapen skulle ha ansvar för sin finansiering, skulle det ha en positiv effekt både på ansvarstagandet och genomskinligheten av beslutsfattandet. - Påverkansorganet för minoritetsspråk borde av språkvårds- och juridisk synvinkel kallas påverkansorganet för minoritetens språk. Även om påverkansorganets uppgift och målsättning är positiv är det orealistiskt att ett påverkansorgan utan budget eller makt skulle kunna utföra sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt i ett helt landskap. För att nationalspråkets ställning ska kunna tryggas, bör det i landskapets styrelse finnas minst en person som företräder det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Personen i fråga bör vara ordförande eller ledamot i påverkansorganet för minoritetens språk. Ifall detta inte är möjligt att genomföra bör representanten för påverkansorganet ha närvaro- och yttranderätt på landskapsstyrelsens möten. I detaljmotiveringarna bör det stå att påverkansorganets utredningar, bedömningar och definitioner av servicebehovet ska beaktas i landskapets beslutsfattande.

7. 5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

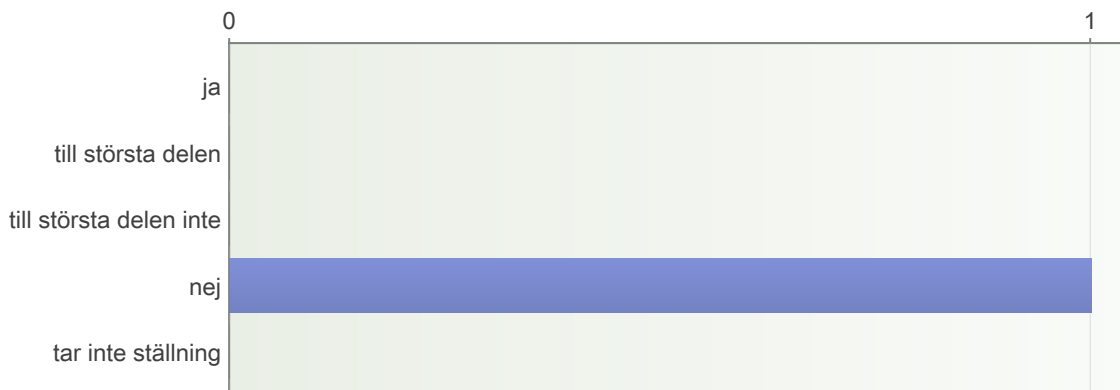
Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Den finländska social- och hälsovården har varit förhållandevis effektivt ordnad hittills. Ett av huvudproblemen har varit att patienter inte fått vård på rätt nivå och ansvarsfördelningen varit oklar. Den nu tilltänkta strukturen åtgärdar inte den här problematiken eftersom det preventiva arbetet fortsättningsvis ska ske i kommunerna men resurserna för detta minskas. Risker är uppenbara att det blir specialsjukvården som kommer att diktera utvecklingen i landskapen varefter följden blir att primärhälsovården och socialvården blir lidande. - Man uppnår inte automatiskt de bästa resultaten genom att centralisera och effektivera verksamheten eller förvaltningen. Utvecklingen av arbetsmetoder och snabbare tillgång till service kunde spara mera pengar på sikt än vad

koncentration av verksamhet gör. Genom satsningar på välmående inom arbetslivet kunde producenterna spara resurser och genom god service där patienterna behandlas och undersöks på ett adekvat sätt skulle man spara resurser då man har möjlighet att åtgärda problem före problemen förvärras. Detta kunde effektivt ha skötts genom en kommunreform där man kunde ha bibehållit det ekonomiska ansvaret inom samma organisation som det preventiva arbetet och vården. Nu är risken stor att helhetssynen på verksamheten blir lidande vilket resulterar i att enda sättet att stävja kostnadsökningen blir att begränsa tillgången och rätten till service. - Räddningsväsendet borde ordnas av 18 landskap i stället för fem. Verksamheten är sådan att lokalt kunnande har en avgörande roll. Det behövs både i organiseringen av den vanliga verksamheten och i samarbetet landskap emellan speciellt i krissituationer. Den prehospitla vården är av avgörande betydelse, speciellt om jourreformen godkänns och antalet dejourerande sjukhus minskar. Med tanke på Finlands geografiska utsträckning finns inte verkliga inbesparingar att hämta genom koncentration av räddningsväsendet till fem områden.

8. 6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

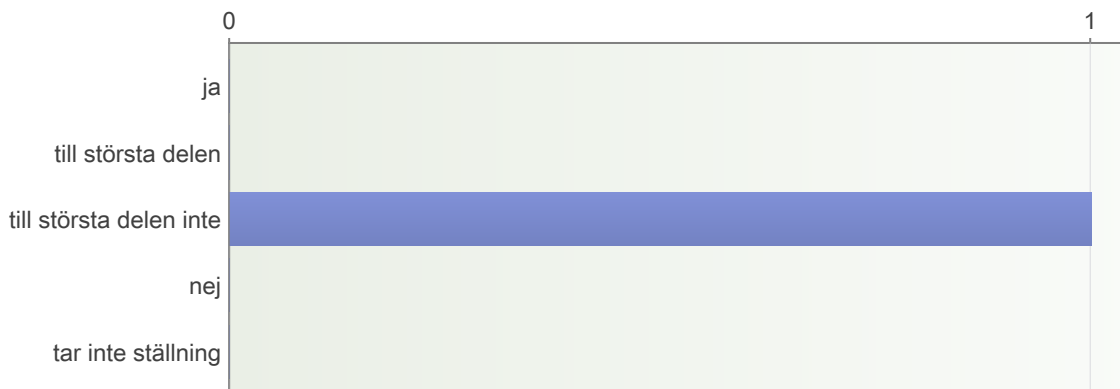

Avoimet vastaukset: nej

- Eftersom beslutandeorgan i landskapen varken kan påverka finansieringen eller verksamheten fullt ut är det fullständigt klart att invånarnas inflytande på ett allvarligt sätt är kringskuren. - Då reformen innebär att beslutsmakten överförs från kommunerna till landskapen innebär det att demokratin flyttar bort från det lokala planet vilket innebär att det lokala inflytandet blir lidande och den regionala representativiteten inte kan garanteras. Många kommuner kan komma att sakna representanter till och med i landskapsfullmäktige. I landskapsstyrelserna är det sannolikt att det är politiker från de större kommunerna och städerna som dominerar. Detta innebär en konkret försämring av demokratin. Detta slår särskilt hårt ut mot kommuner med svenskspråkig majoritet eftersom dessa ofta är mindre kommuner. Det här är ett dråpslag för den svenskspråkiga befolkningens inflytande över sin service. - Påverkansorganet för minoritetens språk har framförts som en kanal för språkminoriteter att ha inflytande. Tyvärr har påverkansorganet varken en budget eller reell möjlighet till inflytande. Man måste försäkra sig om att språkminoriteterna har faktiska möjligheter att påverka i landskapet och speciellt på de tjänster som erbjuds på personens modersmål. I landskapets styrelse bör det finnas minst en person som företräder det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Personen i fråga bör vara ordförande eller ledamot i påverkansorganet för minoritetens språk. I detaljmotiveringarna bör det stå att påverkansorganets utredningar, bedömningar och definitioner av servicebehovet ska beaktas i landskapets beslutsfattande.

9. 7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

Vastaajien määrä: 1

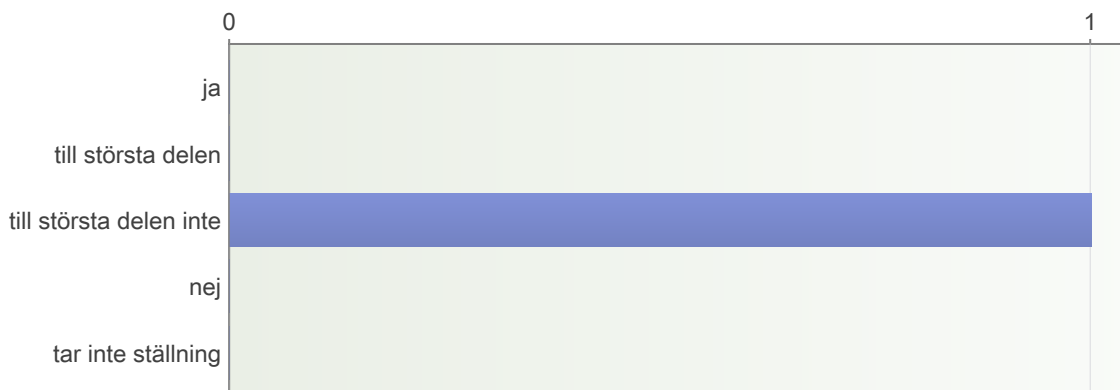

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Med serviceinrättningen vill man göra en skillnad mellan organiseringen och den operativa ledningen. Detta har inte alltid visat sig vara en fungerande lösning eftersom systemet skapar oklarheter i ledning och ansvar. Även landskapsfullmäktiges möjlighet att påverka serviceinrättningens verksamhet är väldigt begränsad. - I grundandet av serviceinrättningen bör de språkliga aspekterna tas i beaktande.

10. 8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

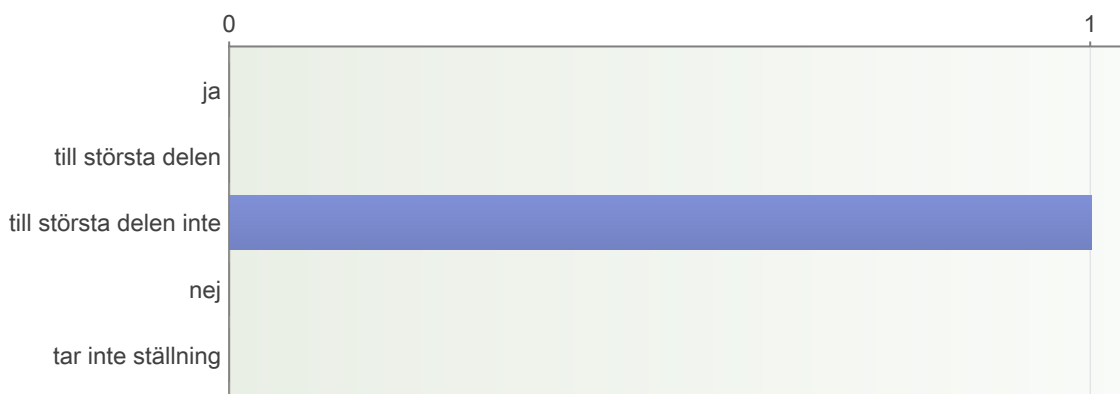
- Då landskapen inte kan påverka sina inkomster innebär det att den statliga styrningen blir oerhört stark. Det vore därför av stor betydelse att pengarna som kommer till landskapen inte är öronmärkta. Då landskapen har ett omfattande ansvar men få möjligheter att påverka finansieringen blir situationen ohållbar. Landskapens skyldighet att täcka underskott är också problematisk liksom möjligheterna att hantera utmaningar. Det blir en stor utmaning för landskapen att inom två år "landa på benen" med en så här stor reform. Detta kommer att innebära att kraftiga nedskärningar blir enda modellen för att täcka underskott, vilket drastiskt riskerar försämra invånarnas servicenivå.

11. 9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Ei vastauksia.

12. 10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

Vastaaajien määrä: 1

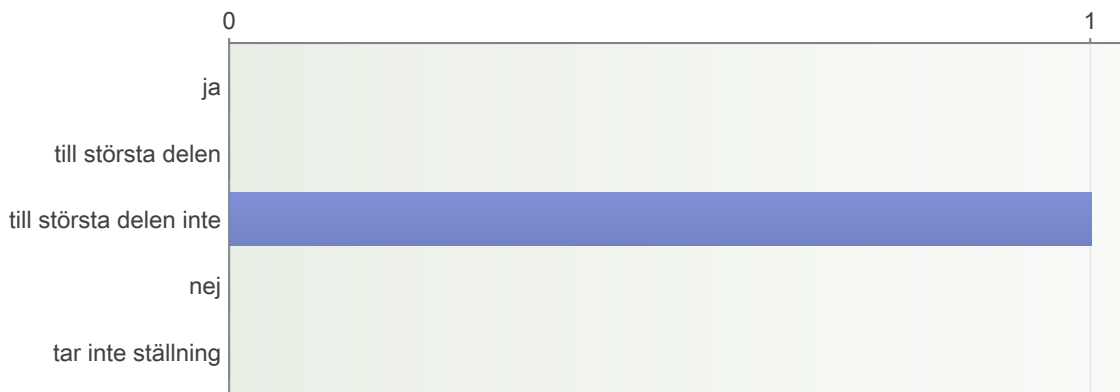
Avoimet vastaukset: till största delen inte

- I processen har man starkt lyft fram tillgången till tjänster och samtidigt planerat en kraftig centralisering av uppgifterna. Dessa två är inte sinsemellan förenliga. Uträkningarna som har fungerat som grund för indelningen har varit allmänna till sin natur. Det har inte presenteras en tydlig bedömning av nuläget och för- och nackdelarna mellan de olika alternativen. Tillgängligheten påverkas stort av valfrihetens utformning som inte kan bedömas i detta samband. - Speciellt i social- och hälsovården är service på eget modersmål av avgörande betydelse. Man bör i motiveringarna till lagen poängtera att lika tillgång till tjänsterna också gäller den språkliga tillgången på svenska och finska. Även om grundlagen och språklagen formellt ställer krav på jämställdhet av de nationella språken, kräver faktisk jämställdhet det att man beaktar svenskan i processens alla faser. Som verktyg för detta behöver man utföra en ordentlig språkkonsekvensbedömning där man utreder olika lösningar och vad de innebär för förverkligandet av de språkliga rättigheterna. - I vissa fall kommer service eller andra funktioner att ordnas i samarbete med flera landskap. Landskapen har enligt nuvarande formulering en ytterst begränsad möjlighet att påverka produktionssättet eller kvaliteten. Ett samarbetsavtal som görs en gång per fullmäktigeperiod kan inte anses vara tillräckligt. Det är dessutom möjligt att det ansvariga landskapet är enspråkigt finskt medan de som är i behov av vård har svenska som modersmål. Detta betyder att landskap som ska ge betjäning på båda språken, speciellt landskap som kommer att få fulljourstatus, ska vara

tvåspråkiga. - På större orter kan valfriheten ge en förbättrad tillgänglighet av tjänster medan på mindre orter kommer tillgängligheten att vara begränsad varvid syftet med reformen inte uppfylls. Man bör i motiveringarna till lagen poängtera att lika tillgång till tjänsterna också gäller den språkliga tillgången på svenska och finska.

13. 11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

Vastaajien määrä: 1

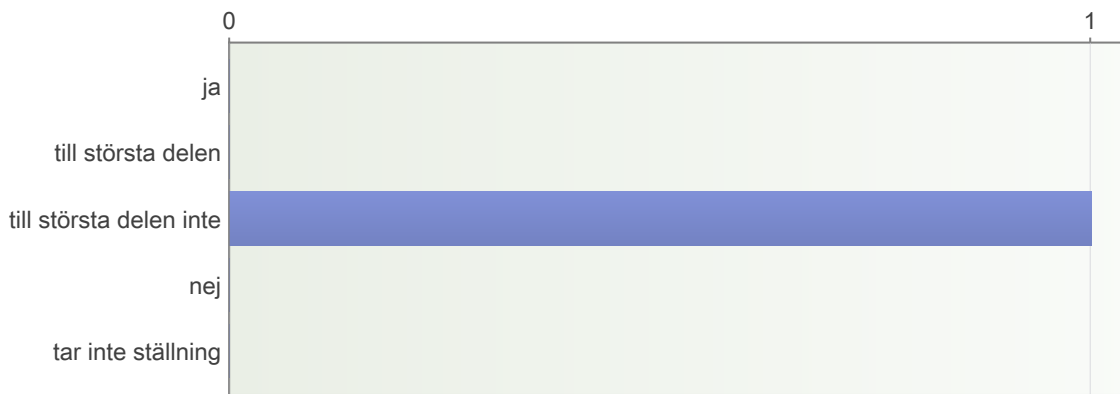

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Landskapen måste garanteras självstyrelse och då är det inte acceptabelt att statsrådet och ministeriet har befogenheter att besluta om samarbetsavtalen. Befogenheterna som getts statsrådet och ministerierna är för omfattande och inexakta för att de ska kunna anses acceptabla. Landskapen ska ha rätt att styra sin operativa verksamhet och sitt beslutsfattande och statens rätt att intervensera bör vara så begränsad och tydlig som möjligt.

14. 12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

Vastaajien määrä: 1

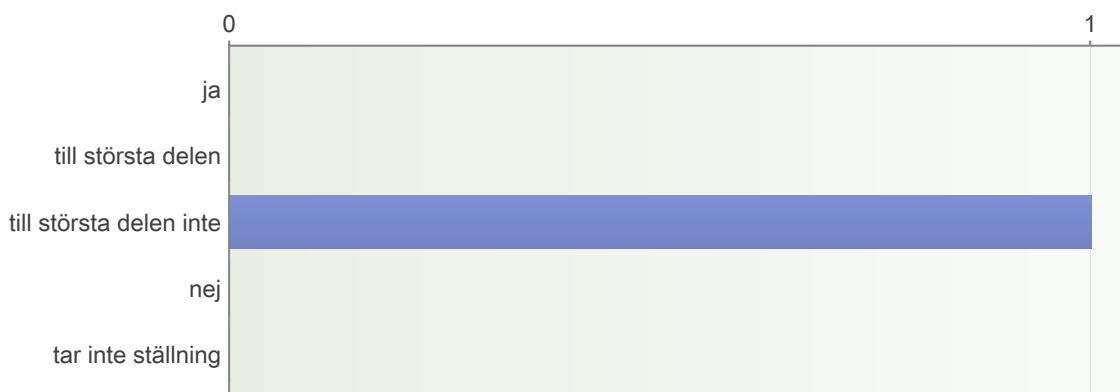

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Integrationen bör ske på flera nivåer, både mellan basservicen och specialtjänsterna, olika former av basservice emellan, och också mellan service som ordnas av landskapen och kommunerna. Med tanke på att helhetsbilden är oklar är det tvivelaktigt att integrationen skulle förverkligas i reformen. Integrationen påverkas såväl av strukturerna som av personen som tar emot patienten. - En viktig punkt i integrationen är användningen av klient- och patientuppgifter. Det är av avgörande betydelse att information om personen är lättillgänglig för personalen, att väsentlig information sprids och kan utnyttjas. Patienterna måste garanteras tillgång till information om tillgängliga alternativ och om patienternas rätt att påverka sin vård. En fungerande vårdkedja är av avgörande betydelse för både patientens välbefinnande och för en effektiv vård. Risken är stor att patienterna hamnar i olika situation beroende på hur många alternativ det finns att erbjuda på en ort. I samband med valfriheten får inte valfrihetsmodellen medföra att det endast är de stora internationella aktörerna som kan erbjuda alternativ till det offentliga bolaget. - I tvåspråkiga landskap är det landskapets uttryckliga uppgift att säkerställa att det finns fungerande vårdkedjor på bägge nationalspråk inom ramen för valfrihetsmodellen.

15. 13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

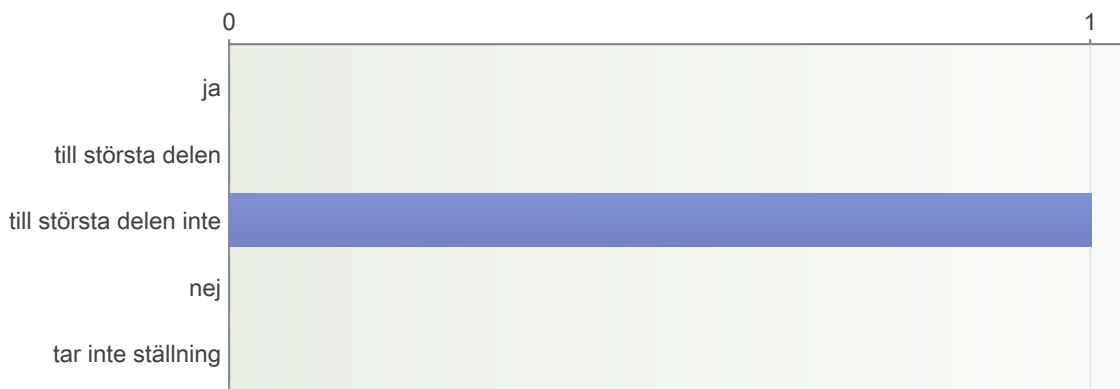

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- En stärkt statlig styrning är inte motiverat. Inledningen till förslaget till landskapslag påtalar: "Syftet med denna lag är att skapa förutsättningar för självstyrelse på större förvaltningsområden (landskap) än en kommun och att ge invånarna möjligheter till delaktighet och påverkande i landskapens verksamhets huvuddrag." Finland har förbundit sig att följa Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (FördrS 65 och 66/1991). Praxis är att den i grundlagen skyddade kommunala självstyrelsen innebär att kommuninvånarna har rätt att bestämma om sin kommuns förvaltning och ekonomi. Uppfattad på detta sätt inbegriper självstyrelsen bl.a. kommunernas beskattningsrätt och kommuninvånarnas rätt till förvaltningsorgan som de själva valt. Landskapen måste här ses på motsvarande vis som kommunerna vilket innebär att ett stärkande av den statliga styrningen enligt vår mening riskerar vara oförenligt med Finlands grundlag samt våra internationella förpliktelser. - I nuläget är det inte ändamålsenligt att tala om självstyrande områden. Statens styrning omfattar stora delar av den operativa verksamheten, bl.a. placeringen av enheter, indelningen av uppgifter och finansieringen. Statens möjligheter att ingripa är för omfattande och systemet med styrning och övervakning blir sannolikt belastande och ökar på kostnaderna. Statens styrning borde begränsa sig till strategiska frågor och själva utformningen av det nya landskapsystemet.

16. 14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

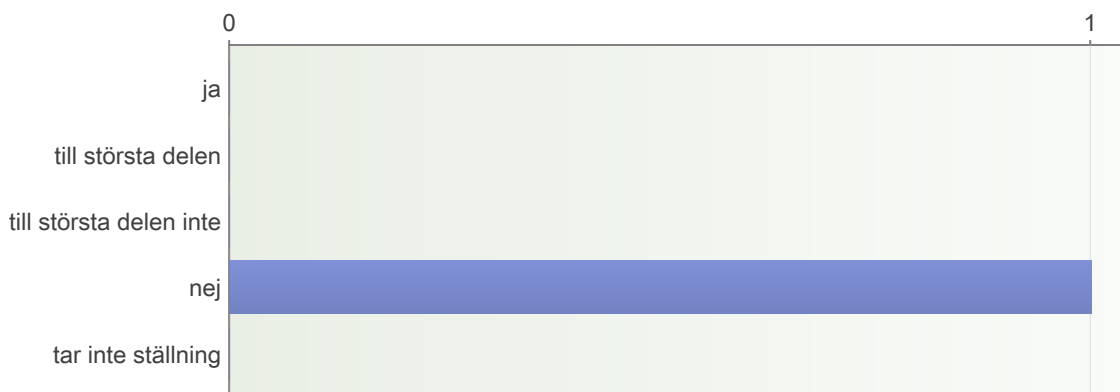

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (21.5.1999/621) stipulerar: "Rätten till information samt myndigheternas skyldigheter enligt denna lag syftar till öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och bevaka sina rättigheter och intressen." - Det finns en risk att bolagiseringen leder till en situation där landskapen inte har möjlighet att på information om produktionen. Bolag som producerar service borde följa samma offentlighetsprincip som tillämpas i den allmänna offentliga vården. Bolagen skulle i redovisningen ha större öppenhet t.ex. vad gäller kostnaderna. På så sätt skulle bolagiseringen inte leda till konflikter med Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (21.5.1999/621) som citeras ovan. Att skilja åt ordnandet och produktionen ökar förvaltningen och oklarheterna vad gäller ansvarsfördelningen. Den offentliga insynen i bolagen riskerar försvinna vilket på ett allvarligt sätt riskerar underminera offentlighetsprincipen.

17. 15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Bolagiseringsskyldigheten är inte ändamålsenlig. Skyldigheten har förknippats till valfriheten men i praktiken skulle man ha kunnat öka på valfriheten med t.ex. servicesedlar. Bolagiseringen medför flera problem i och med att bolagen utgör skilda helheter. Detta har en negativ effekt på integrationen av service och på offentlighetsprincipen. Utövandet av offentlig makt går inte att förverkliga i den nuvarande formen. Speciellt socialvården bör därför bli kvar på kommunernas ansvar. När det gäller hälsovården bör kommunala bolag kunna fungera som serviceproducenter. - De språkliga rättigheternas förverkligande är hotad om bolag ansvarar för produktionen av vården. Enligt språklagen har bolag inte skyldighet att se till att individers språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. De bolag som producerar service borde ha samma skyldighet att betjäna på landets båda nationalspråk som myndigheter har. Det bör finnas en klar plan på hur de språkliga rättigheterna förverkligas i bolagens verksamhet så att man tryggar invånarnas jämlikhet. Det är nödvändigt att det skapas språkliga kvalitetskriterier och ett övervaknings- och uppföljningssystem. Dessutom kräver vissa situationer särlösningar för att uppnå verklig språklig likabehandling, språkkunskaper hos personalen och strategier för att säkerställa en fungerande svenskspråkig servicekedja.

18. 16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vastaajien määrä: 1

- När tjänster bolagiseras finns det en risk för att de grundläggande språkliga rättigheterna förverkligas bara om kunden själv tar initiativet. Därför måste det skapas språkliga kvalitetskriterier och ett övervaknings- och uppföljningssystem. - Landskapet ska i sitt servicelöfte utreda på vilka sätt de språkliga rättigheterna kommer att garanteras i framtiden. Landskapet ska ge en detaljerad redogörelse för hur det i praktiken har för avsikt att trygga jämlikheten mellan den svensk- och finskspråkiga befolkningen. För att social- och hälsovården ska fungera för språkminoriteten i landskapet måste språkaspekterna beaktas i valfriheten, upphandlingsförfarandet, när servicen, e-tjänsterna, kundhandlingarna, informationen och kommunikationen. Det krävs också särlösningar för att uppnå verklig språklig likabehandling, språkkunskaper hos personalen och strategier för att säkerställa en fungerande svenskspråkig servicekedja.

19. 17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

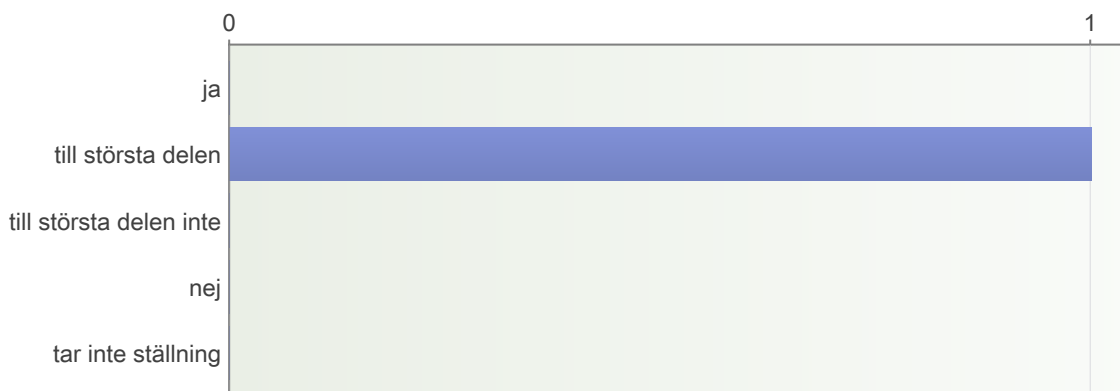
Ei vastauksia.

20. 18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

Ei vastauksia.

21. 19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

Vastaajien määrä: 1

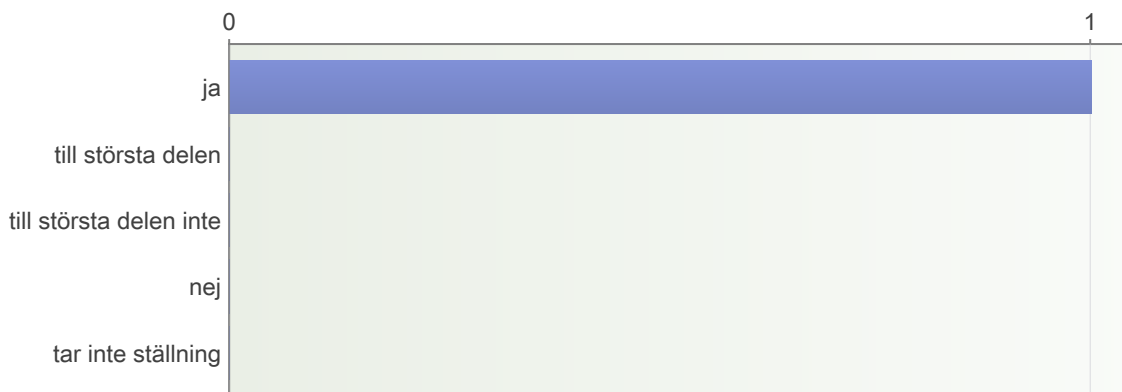
Avoimet vastaukset: till största delen

- Det temporära beredningsorganet skulle bestå av representanter från kommuner, sjukvårdsdistrikt, landskapsförbund osv. Beredningsorganet består då högst antagligen helt och hållet av tjänstemän. Med tanke på att beredningsorganet skapar grunden för verksamheten i det nya landskapet är det anmärkningsvärt att politiska förtroendevalda inte är med i processen. Det är en allvarlig demokratisk brist att de folkvalda inte kan påverka organiseringen i initialskedet. - Beredningsorganets finansiering är tillsvidare oklar. Det temporära organet bör ha en de facto möjlighet att utföra sitt arbete vilket innebär att organet måste ha tillräckliga resurser

till sitt förfogande. - Kommunerna bör ersättas för de kostnader som uppstår i samband med grundandet och upprätthållandet av det temporära beredningsorganet.

22. 20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

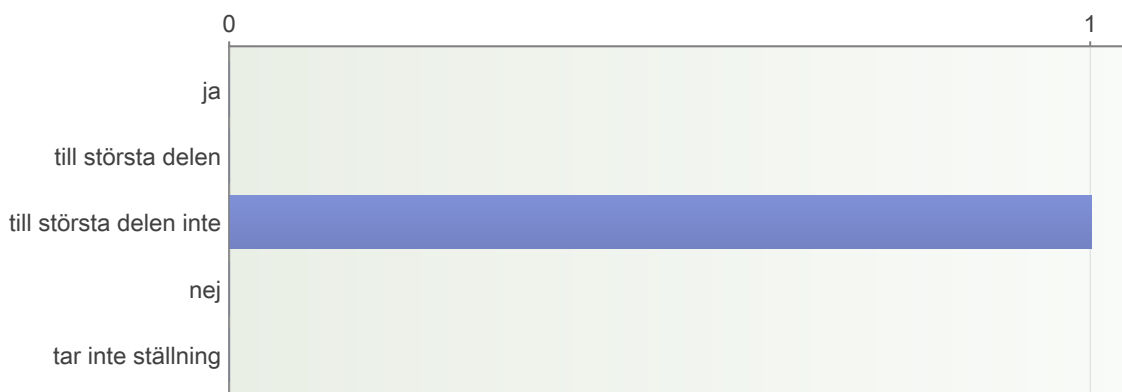
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

23. 21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Riskerna borde inte sättas på kommunerna. För tillfället finns det till och med risk att kommunerna inte kan sköta sina lagstadgade uppgifter eftersom oanvändbara fastigheter belastar kommunens ekonomi. Även övergångsperioden, som vid fastigheter har fastställts till tre år, är väldigt kort med tanke på de förändringar som sker i servicenätet.

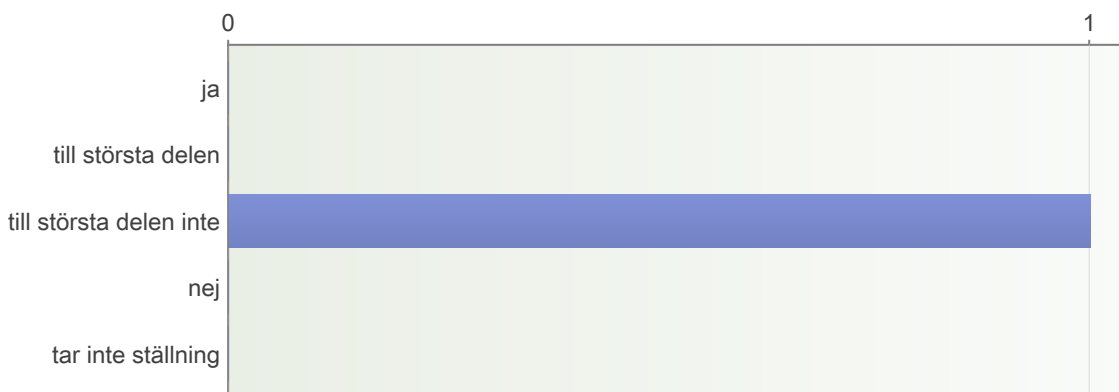
24. 22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Vastaajien määrä: 1

- Man bör försäkra sig om att det inte blir negativa påföljder för kommunerna. I situationer som inte kan undvikas bör de negativa ekonomiska konsekvenserna ersättas av staten fullt ut.
- Hyresnivån på de kommunägda fastigheter som landskapet hyr bör hållas på en nivå som möjliggör ett ändamålsenligt underhåll.

25. 23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Att begränsa kommunernas skattesatser är ett starkt intrång i kommunernas självbestämmanderätt. Om begränsningen består borde den kunna avvikas från så att kommunen kan sköta sina uppgifter, inte enbart för att trygga likviditeten. Med det nuvarande förslaget binder man kommunernas händer så att de inte har möjlighet att höja sin skattesats även om höjningsbehovet inte skulle basera sig på landskapsreformen. Kommunerna kommer att i samband med reformen förlora en betydlig del av sin finansiering. Flera kommuner har använt en del av dess pengar till att sköta andra lagstadgade uppgifter. Dessa kommuner kommer alltså att ha det betydligt svårare än de kommuner där social- och hälsovården har varit dyrare. - Åland omfattas inte av landskapsreformen. Den lagstadgade sänkningen av kommunalskattesatsen hänför sig enbart till reformen. Det finns således inga grunder för att kringskära den kommunala beskattningsrätten när det gäller kommunerna i landskapet Åland.

26. 24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

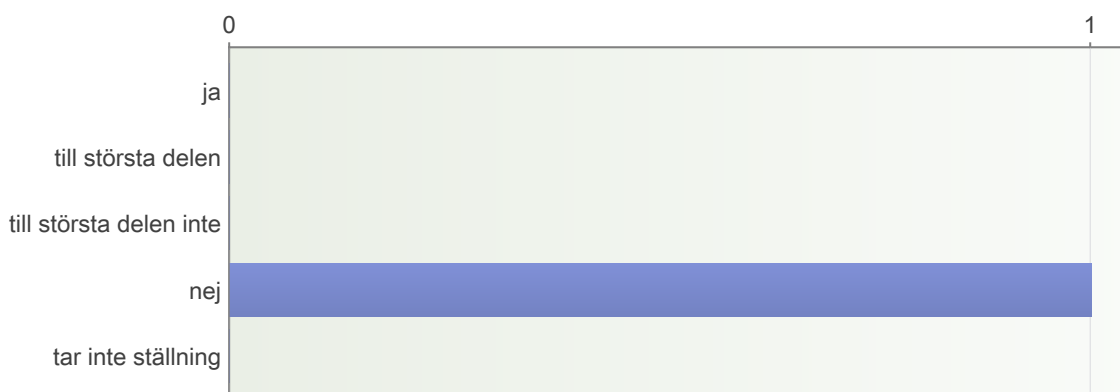
- Reformen är historisk till sin omfattning och det bör reserveras tillräckligt med tid för övergången. Det finns inga realistiska förutsättningar för att genomföra reformen enligt dess nuvarande tidtabell. Då de olika delarna av reformen dessutom lanserats stegvis innebär det att man saknar förutsättningar att ta ställning till hela reformen.

27. 25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Ei vastauksia.

28. 26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvar för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

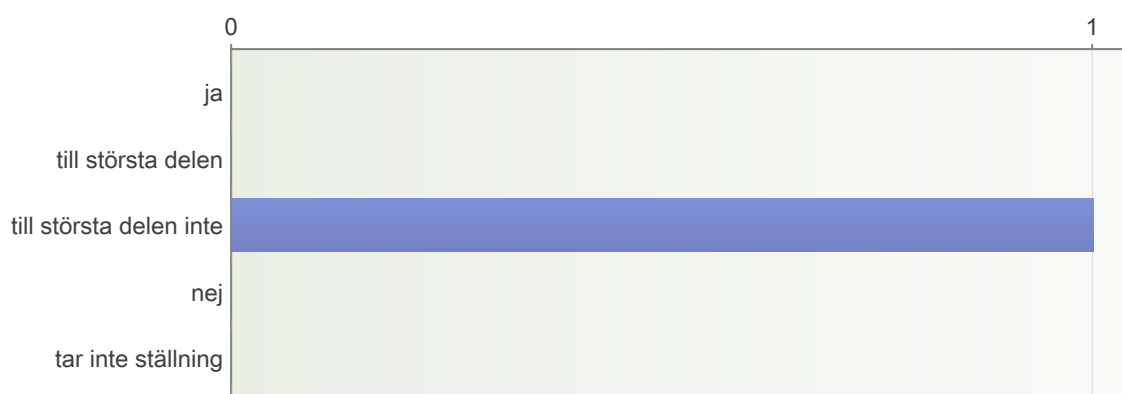

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen bör få beskattningsrätt. Ett landskap som inte själv ansvarar för finansieringen har inte självstyre och agerar inte på ett sätt som skulle öka effektiviteten och utvecklingen av verksamhetsmodellerna. Den statliga styrningen är väldigt stark till en följd av den finansiella styrningen. - Då landskapen inte kan påverka sina inkomster innebär det att den statliga styrningen blir oerhört stark. Det vore därför av stor betydelse att pengarna som kommer till landskapen inte är öronmärkta. - Då landskapen har ett omfattande ansvar men få möjligheter att påverka finansieringen blir situationen ohållbar. Landskapens skyldighet att täcka underskott är också problematisk liksom möjligheterna att hantera utmaningar. Det blir en stor utmaning för landskapen att inom två år "landa på benen" med en så här stor reform. Detta kommer att innebära att kraftiga nedskärningar blir enda modellen för att täcka underskott, vilket drastiskt försämrar invånarnas servicenivå.

29. 27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

Vastaajien määrä: 1

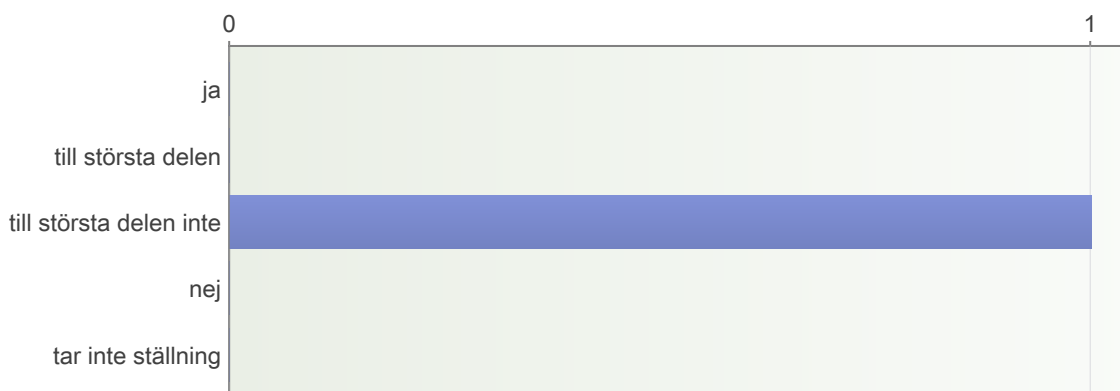

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Invånarnas rätt till jämbördig service kan inte ses som underordnad den ekonomiska bärkraften. Den nu föreslagna modellen innebär att invånarnas service inte kommer att kunna garanteras. Även om det är förståeligt att staten vill begränsa riskerna för att kostnaderna inom landskapen ökar okontrollerat kunde den offentliga ekonomin som helhet ha kunnat styras bättre genom starka primärkommuner där man bl.a. genom preventiva åtgärder kunnat sänka vårdkostnaderna. - I den nuvarande modellen är det nödvändigt att landskapen ges realistiska möjligheter att sköta sina uppgifter med god kvalitet. Finansieringen är ett av de viktigaste verktygen. Beräkningarna borde basera sig på mera detaljerade utredningar där man tar i beaktande förutom kostnadsökningen också följderna av vad de olika förslagen innebär. - Även kraven som ställs på kommunerna som gäller underskott bör inte vara strikta utan man bör ge mera tid för kommunerna att få sin verksamhet igång och därmed också ekonomin i balans.

30. 28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

Vastaajien määrä: 1

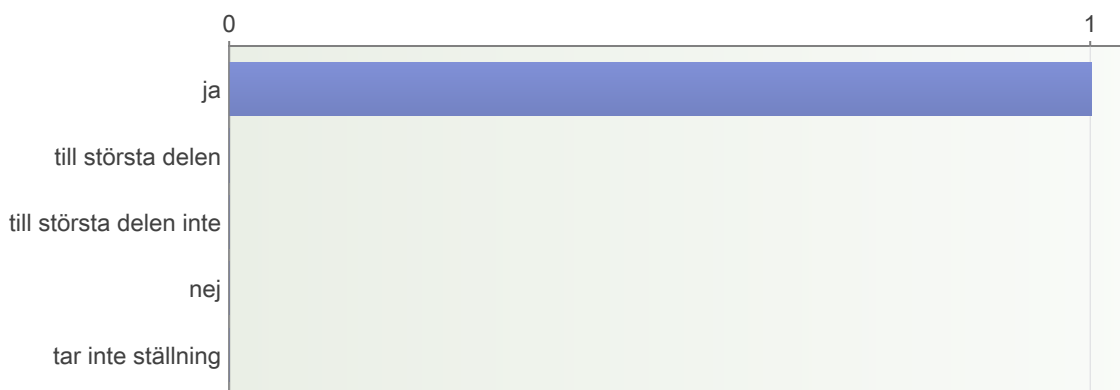

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Koefficienterna slår särskilt hårt ut mot Österbottens landskap där man har kunnat upprätthålla en god servicenivå och folkhälsa. Nu blir Österbotten tillsammans med Nyland de stora betalarna för reformen. I bedömningen av behovsstrukturer borde man ha med flera element som skulle öka på förebyggande effekter. För tillfället fördelar man pengarna schablonmässigt utan att ta i beaktande säregenskaper. Man borde bättre beakta bl.a. åldersstrukturen, tvåspråkigheten samt skärgård och glesbygder. - Eftersom landskapen är väldigt olika och har olika behov och utmaningar, bör landskapens säregna behovsfaktorer bättre vägas in i den statliga finansieringsmodellen. Det innebär att tvåspråkiga landskap och landskap med glesbygd och skärgård måste ges resurser för att upprätthålla en jämlik nivå på servicen.

31. 29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

Vastaajien määrä: 1

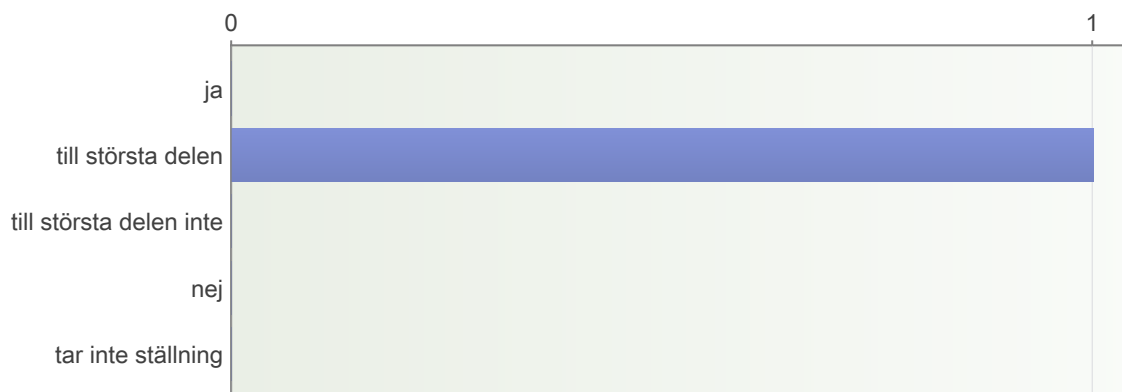
Avoimet vastaukset: ja

32. 30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Ei vastauksia.

33. 31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga?
(särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

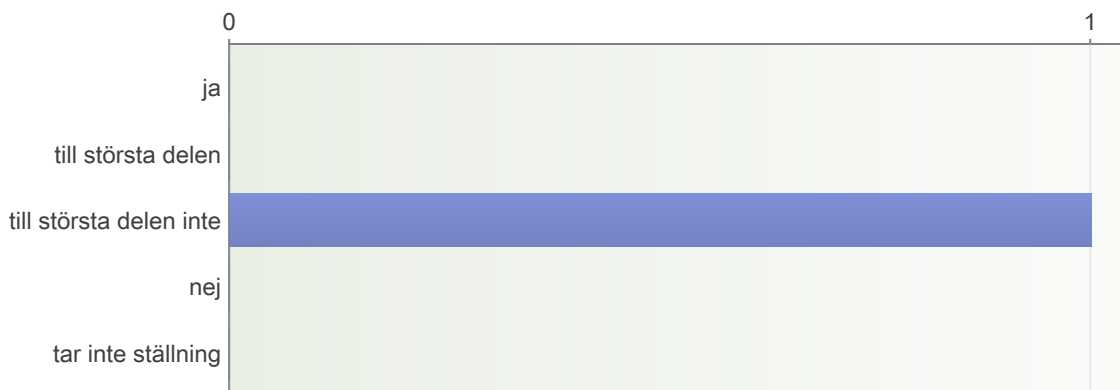
- Landskapsindelningen i sig självt kan anses vara ändamålsenlig. Däremot är lösningen med att skapa A- och B-klassens landskap inte lyckad, vilket blir verklighet om jourreformen antas enligt föreslagen modell. Vi anser att jourreformen och hela vårdreformen borde behandlas samtidigt. Dessutom borde själva jourförordningen lyftas till lagnivå eftersom den har stor inverkan på vården i hela landet. Om inte alla landskap ges jämlika möjligheter att upprätthålla fulljour försätts landskapen i en ojämlig situation vilket raserar syftet med reformen. - Det finns risker med utvärderingsförfarandet som föreslås för att bevaka landskap som har utmaningar efter övergångsperioden. Enligt nuvarande formulering kan två landskap slås ihop utan landskapens godkännande om ett landskap inte uppfyller alla stränga kriterier och hamnar i ett utvärderingsförfarande. Kraven på landskapen borde göras mera lindriga.

34. 32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Ei vastauksia.

35. 33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

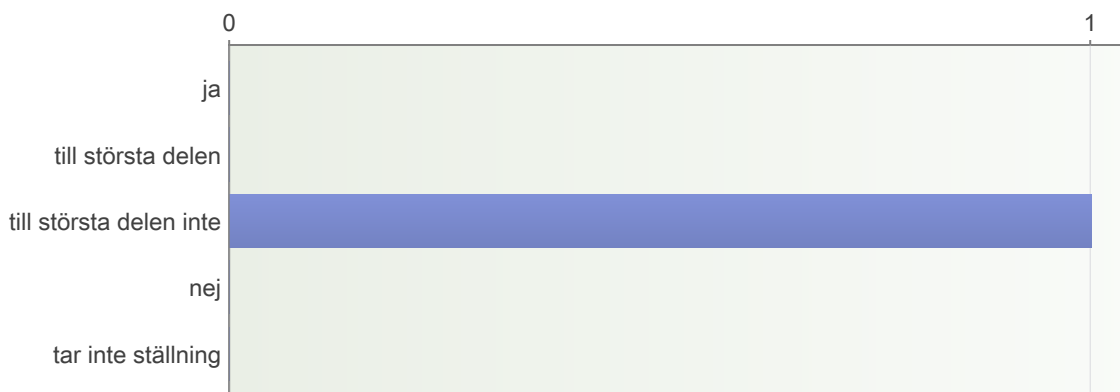

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det mest väsentliga är att man garanterar kommunernas möjligheter att utföra sina uppgifter på ett hållbart sätt trots reformen. När man räknar ut utjämningsarrangemangen bör man beakta kommunen som en helhet. Enskilda ändringar i finansieringen tryggar inte kommunernas verksamhet. - Vissa kommuner kommer att hamna i en mera utmanande situation när de fräntas pengar som de har kunnat använda på annan verksamhet. Dessa kommuner har i regel skött sin social- och hälsovård bra då detta varit möjligt. Det är inte hållbart att dessa kommuner pga sina goda resultat nu fräntas resurser som ett resultat av reformen. Man bör kunna beakta dessa kommuners situation i utjämningsarrangemangen.

36. 34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

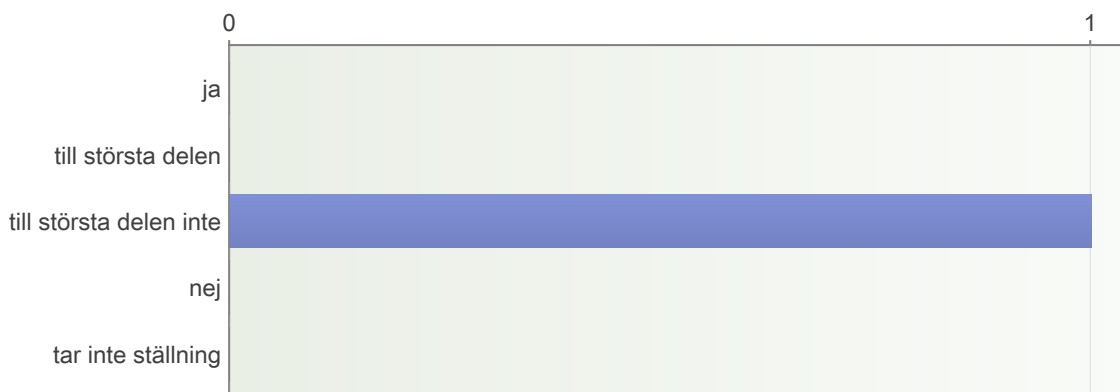
- Statsandelssystemets största funktion i reformen är att jämna ut de ekonomiska följderna som reformen innebär för kommunerna. Därmed bör man via statsandelarna balansera helheten och inte enbart ta i beaktande enskilda förändringar i inkomsterna eller utgifterna. Kommuner som har skött sin social- och hälsovård väl får inte bli bestraffade i och med att de blir av med en i förhållande större andel av sin budget. I statsandelskriterierna bör man beakta denna obalans.

37. 35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Ei vastauksia.

38. 36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara ?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Med tanke på hur stort ansvar landskapen har borde det statliga beskattningssystemet vara det gällande för väldigt kort tid. Landskapen bör få verkligt självstyre och dit hör egen beskattningsrätt. Finansieringen hänger starkt ihop med vilka motiv landskapen har för att utveckla sin verksamhet. Om landskapen inte har ansvar för sin egen finansiering kommer det att ha en negativ inverkan både på ansvarstagandet och genomsynligheten i beslutsfattandet.

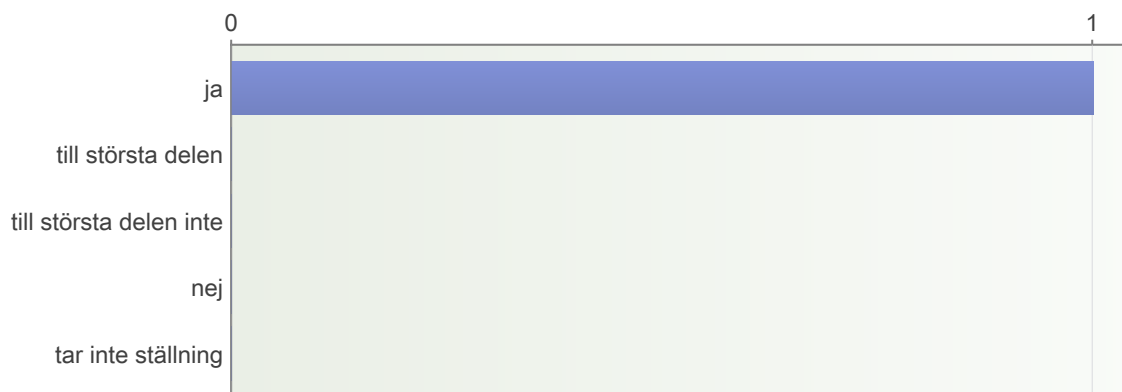
39. 37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Vastaajien määrä: 1

- Det är viktigt att man kan hitta mekanismer med vars hjälp man kan undvika att skatteprogressionen skärps ytterligare som en följd av att man överför beskattning från kommunerna till staten.

40. 38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

- Det är ändamålsenligt att man så långt som möjligt använder sig av nuvarande fungerande strukturer.

41. 39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

42. 40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Ei vastauksia.

43. 41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

Ei vastauksia.

44. 42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

Vastaajien määrä: 1

- Landskapens ekonomiska förutsättningar att klara av sina uppgifter är begränsade. Den starka statliga styrningen ger inte stora möjligheter att omorganisera verksamheten inom landskapet. Beräkningarna som har använts som grund för besparingskravet är för allmänna och i flera fall nära omöjliga att uppnå. Kraven som ställs på landskapen att täcka underskott är för stränga och påföljderna markanta. Landskapen har ingen beskattningsrätt och deras möjligheter att ta lån har begränsats.

45. 43. Inom vilket område/ vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen (ni kan välja flera alternativ)?

Ei vastauksia.

46. 44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Beredningen borde ha genomförts med parlamentarisk beredning som stöd. Det är inte ändamålsenligt att en reform av den här magnituden planeras och genomförs på det sätt som nu skett.

47. 45. Specificerade förslag till lagändringar.

Ei vastauksia.